

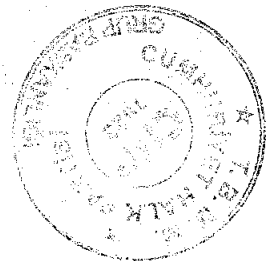
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 23 Kasım 2015
Sayı: 250

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası ile Bazı Kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. 11.11.2015

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-İşler -Sağlık, Aile, Gelişme ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	14 Aralık 2015		E. No: 2/129	
Ysm.Uzm.	Şek.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
TBMM BAŞKANI	<i>[Signature]</i>			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
24 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5273

GENEL GEREKÇE

Vatandaşlarımız ile devlet ve devlet kurumları arsında köprü görevi gören ve sayıları 50 binden fazla olan köy ve mahalle muhtarlarımız; halkın sorun ve beklentilerini çözüm makamlarına aktaran ve halkımıza hizmet noktasında seçilmiş en önemli mihenk taşlarıdır.

Çalışma saati kavramından uzak bir şekilde sorumlu olduğu köy ve mahalle sorunlarını büyük bir sorumluluk anlayışıyla çözmeye çalışan muhtarlarımız, vatandaşlarımızın birçok iş ve işlemlerinde özverili bir destek ve yol göstericiliği görevinde bulunmaktadır.

Her kesime aynı mesafede duran, siyasi ayrım yapmadan her vatandaşın sorununa çözüm bulmaya çalışmaktadırlar. Fakat onlar bu görevlerini yerlerine getirirken kendi sorunlarının çözüme kavuşturulmaması haklı serzenişlere neden olmaktadır. Ayrıca seçilmiş siyasi iktidarın bu serzenişlere karşı duyarsızlığı anlaşılamamaktadır.

Büyük bir çoğunluğunun aldıkları muhtar ödenekleriyle geçimlerini idame ettirmeye çalıştıkları ve almakta oldukları ödeneğin yetersizliği nedeniyle, açlık sınırının çok altında zor şartlar altında hayat mücadelesi verdikleri AKP hükümeti tarafından göz ardı edilmektedir.

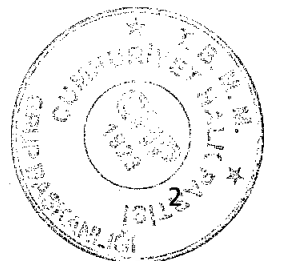
Muhtarların düzenleyebildikleri ve birçok giderine katkı sağlayan evrakların düzenlenme yetkisinin muhtarlardan alınması da bu sorunu büyütmüş ve geline nokta muhtar özlük ve sosyal haklarının günümüz şartlarına göre düzeltilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bunun yanında muhtarların cenaze ve aile yardımlarından faydalanamamaları, muhtarlarımızın alması gereken yasal haklardan dahi mahrum bırakıldığını göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Görev yaptıkları köy veya mahallede yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarına Milletvekillerinden veya bağlı bulunduğu Belediye Başkanlarından önce eğilen, vatandaşlarımıza hizmet için büyük özverilerde bulunan muhtarlarımızın, yaşamakta olduğu bu olumsuz ekonomik şartları, asgari yaşam seviyesine çıkarmak bu kanun teklifinin en önemli nedenidir.

Şu an almakta oldukları ödeneğin yarısına yakını sosyal güvencesi olmayan muhtarlarımızın Bağ-Kur Prmini ancak karşılamaktadır. Kalan diğer yarısının da muhtarlık cari harcamalarını dahi karşılamayacağı açıktır.

O nedenle, muhtar maaşlarını en azından asgari ücret seviyesine getirmeyi amaçlayan bu kanun teklifi, muhtarlarımızın ve bakmakla yükümlü oldukları ailelerinin geçimlerini sağlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İşbu kanun teklifi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın 1. Maddesi değiştirilerek muhtarların ödeneklerinin artırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- İşbu kanun teklifi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın 4. Maddesi değiştirilerek sigortalı çalışması bulunmayan muhtarların sosyal güvencesinin yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- İşbu kanun teklifi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Yasaya ek madde eklenerek muhtarların ödeneklerinin yanında aile yardımı alması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- İşbu kanun teklifi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Yasaya ek madde eklenerek muhtarların, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının ölümleri halinde cenaze giderlerinin karşılanması ve bu hususta idari teşkilatın bir parçası olan muhtarlara yardım edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 5- İşbu kanun teklifi ile 18/3/1924 tarihli ve 442 Sayılı Köy Kanununun 41. Maddesi değiştirilerek muhtarların görevden alınması usulünde yargı yolunun açılması ve görevden alınma prosedürleri tamamlanana kadar sosyal haklarından yararlanmaya devam ettirilmeleri amaçlanmaktadır.

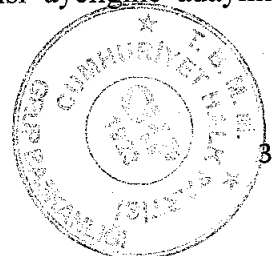
MADDE 6- İşbu kanun teklifi ile 18/3/1924 tarihli ve 442 Sayılı Köy Kanununa ek madde eklenerek sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak muhtarların ulaşım haklarını kullanırken diğer idari teşkilat üyelerine tanınan bazı haklardan yararlandırılmaları amaçlanmaktadır.

MADDE 7- İşbu kanun teklifi ile 10/4/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetlerinin Teşkiline Dair Kanunun 18. Maddesi değiştirilerek mahalle muhtar ve ihtiyar heyetlerinin görevden alınması usulünde yargı yolunun açılması ve görevden alınma prosedürleri tamamlanana kadar sosyal haklarından yararlanmaya devam ettirilmeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 8- İşbu kanun teklifi ile 10/4/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetlerinin Teşkiline Dair Kanunun 21. Maddesi değiştirilerek kullanılan harçların muhtarlara ait olması ve bu yolla muhtarların yaptıkları işlerin giderlerini karşılayabilmeleri, bununla birlikte muhtarlık bürolarındaki lüzumlu giderlerin bağlı bulundukları belediye bütçelerinden karşılanması amaçlanmaktadır.

MADDE 9- İşbu kanun teklifi ile 10/4/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetlerinin Teşkiline Dair Kanuna ek madde eklenerek sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak muhtarların ulaşım haklarını kullanırken diğer idari teşkilat üyelerine tanınan bazı haklardan yararlandırılmaları amaçlanmaktadır.

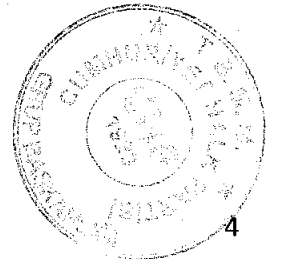
MADDE 10- 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 31. Maddesi değiştirilerek köy muhtarlığı ve köy ihtiyar meclisi üyeliğine, mahalle muhtarlığı ve mahalle ihtiyar meclisi üyeliğine adaylık usulünün değiştirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 11- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 9. Maddesinin son fıkrası değiştirilerek mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarına bağı bulunduğı belediyelerin yardım etmesi ve belediye tarafından yapılacak hizmetlerde mahallelerin ihtiyaçlarının da gözetilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.

MUHTAR ÖDENEK VE SOSYAL GÜVENLİK YASASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – İşbu kanun teklifi ile 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Yasanın 1. Maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ Köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına, 1200 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir.”

MADDE 2- 2108 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“ MADDE 4- 31/6/2006 tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek bir çalışması bulunmayan veya bu kapsamda aylık ve gelir almayan köy ve mahalle muhtarları, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.

Sigorta primleri; köy muhtarları için İl Özel İdareleri, mahalle muhtarları i.in ise bağlı bulunduğu belediyeler tarafından yatırırlar.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki muhtarlık hizmetleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 1 yıl içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumu’na başvurmaları halinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümlerine göre değerlendirilir.

Bunlardan yeniden göreve seçilemeyenler veya ayrılanların sigortalılık ilişkileri, kanuni primlerini ödedikleri sürece devam eder.”

MADDE 3- 2108 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Muhtarın her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) memur aylık katsayısı ile çarpılması sonucu ele edilecek miktar üzerinden aile yardımı ödenir.

Muhtara veya eşine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir.

Aile yardımı ödeneği her ay muhtarlara ödenekleri ile birlikte ödenir.”

MADDE 4- 2108 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Muhtarların ölümü halinde cenaze giderleri (cenazenin başka yere nakli dahil) ilgili idarece ödenir. Bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının cenazelerinin nakli de aynı usul ve esaslara göre karşılanır.

Bu madde hükümleri Maliye ve Sağlık Bakanlıklarının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmeliğe göre uygulanır.”

MADDE 5-18/3/1924 tarihli ve 442 Sayılı Köy Kanununun 41. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 41- İl merkezlerine bağlı köylerde vali, ilçelere bağlı köylerde kaymakamlar, muhtarın köy işlerini ve kanunlarla verilen diğer görevlerini yapmadığını görürlerse muhtarlara yazılı ihtarda bulunurlar. Buna rağmen iş görmeyen muhtar, yetkili idare kurulu kararıyla idari yargı yolu açık olmak kaydıyla görevinden uzaklaştırılır.

Görevden uzaklaştırılan muhtarlara bu süre içinde muhtar ödenəğinin üçte ikisi ödenmeye devam olunur. Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

İdari yargı haklarında iade kararı verdiği takdirde, kararın kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır. Görevden uzak kaldığı süre içerisinde ödeneklerinden kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir.”

MADDE 6- 18/3/1924 tarihli ve 442 Sayılı Köy Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Muhtarlar, görev yaptıkları il ve ilçelerdeki belediyelere ait toplu taşıma araçlarından ve görev yaptıkları il sınırı içerisinde Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına ait ulaşım araçlarından ücretsiz, şehirlerarası yolculukta Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına ve Türk Hava Yollarına ait ulaşım araçlarından %50 indirimli yararlanırlar.”

MADDE 7- 10/4/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetlerinin Teşkiline Dair Kanunun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 18- Mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri vazifelerini ifade ihmal ve terahi gösterdikleri takdirde vali ve kaymakamlar kendilerine yazılı ihtarda bulunurlar. Bu ihtarla rağmen temerrüt edenler ilgili idare kurulu kararıyla idari yargı yolu açık olmak kaydıyla görevinden uzaklaştırılırlar.

Görevden uzaklaştırılan muhtarların bu süre içerisinde aylıklarının üçte ikisi ödenmeye devam olunur. Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

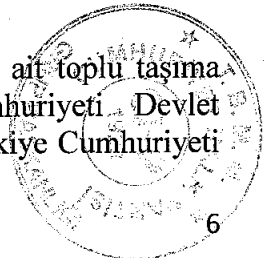
İdari yargı haklarında iade kararı verdiği takdirde; kararın kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır. Görevlerinden uzak kaldığı süre içerisinde aylıklarından kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir.

MADDE 8- 4541 sayılı Kanunun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 21- Harçlar münhasıran muhtarlara aittir. Muhtarlar bu harçları mahallenin zorunlu giderleri için kullanır. Muhtarlık hizmetleri, mahalle muhtarlıklarının bağlı bulunduğu belediyeler tarafından tahsis edilen bürolarda yürütülür. Muhtarlık bürosu için lüzumlu olan su, elektrik, telefon, internet ve yakacak giderleri bağlı bulunduğu belediye bütçesinden ödenir.”

MADDE 9- 4541 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Muhtarlar, görev yaptıkları il ve ilçelerdeki belediyelere ait toplu taşıma araçlarından ve görev yaptıkları il sınırı içerisinde Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarına ait ulaşım araçlarından ücretsiz, şehirlerarası yolculukta Türkiye Cumhuriyeti

Devlet Demiryollarına ve Türk Hava Yollarına ait ulaşım araçlarından %50 indirimli yararlanırlar.”

MADDE 10- 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 31- Anayasa ve Kanunlarda yazılı şartlara uygun olarak, seçilme yeterliliğine sahip olan her vatandaş, en az altı aydan beri o mahallede veya köyde oturmak şartıyla köy muhtarlığı ve köy ihtiyar meclis üyeliği, mahalle muhtarlığı ve mahalle ihtiyar heyeti üyeliği seçimlerine aday olabilir.

Bu kanunda ve bu kanunun atıf yaptığı diğer kanunlarda öngörülen hükümlerce seçilmeye mani hali olmamak kaydıyla, muhtar, ihtiyar meclisi ve ihtiyar heyeti üyesi adaylığında mezuniyet şartı aranmaz; okur-yazar olmak yeterlidir.

442 sayılı Köy Kanununun 41 inci maddesi gereğince yargı kararıyla görevden uzaklaştırılmaları kesinleşen köy muhtarları ile 4541 Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunun 18 inci maddesine göre yargı kararıyla kesinleşerek sıfatları kaldırılan mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti üyeleri tekrar aynı görevlere aday olamazlar.”

MADDE 11- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 9 uncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için gerekli nakdi ve ayni yardım desteği sağlar; kararlarında mahallenin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlar.”

MADDE 12- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

